

UITVAARTCOACHES VAN SAMSAM HELPEN MENSEN IN

ARMOEDE BIJ HET REGELEN VAN BEGRAFENIS OF CREMATIE

‘In hun verdriet kiezen ze een dure kist’

Radeloze, huilende mensen. Ardy Moeijes (61) en Sherita Thakoerdat (65) hebben ze wekelijks aan de telefoon. De twee helpen mensen die het niet breed hebben en net afscheid moesten nemen van een geliefde.

Angelique Mulders
Rotterdam

„Mensen zijn kwetsbaar op een moment dat ze eigenlijk heel rustig en rationeel moeten handelen. In hun verdriet stemmen mensen in met die dure kist en een flink boeket. Want ja, je wilt het beste voor je overleden vader, moeder of kind. Dat is het enige dat telt als je stijf staat van de stress en verdriet.”

Sherita Thakoerdat helpt als vrijwilliger van SamSam Uitvaartcoaching Rotterdamers die leven in armoede een weg te vinden in het labyrint van wetten. Ze ondersteunt deze nabestaanden bij het regelen van een crematie of begravenis zonder onnodig hoge kosten te maken. „Als je niet uitkijkt, komen er zo rekeningen van 2000 of 3000 euro je kant op.” „Soms gaat onze hulp daarna nog door, als na de uitvaart bijvoorbeeld blijkt dat de overledene schulden had”, voegt Ardy Moeijes toe. „De rompslomp era is vaak nog drie keer erger dan het organiseren van de uitvaart.”

Schulden

Het was Moeijes die SamSam Uitvaartcoaching in 2013 oprichtte. Belangrijk om te weten is dat SamSam géén uitvaartorganisatie of -ondernemer is. Moeijes was, net als Thakoerdat, als opbouwwerker werkzaam bij een inmiddels niet meer bestaande welzijnsclub in de Maastad en zag dat mensen zich in de schulden staken voor een crematie of begravenis. „Dat zagen en hoorden Sherita en ik, maar erg bekend was het niet omdat mensen er niet over spraken. Veel van hen vonden

zelfs dat het zo hoorde.”

Na het sneuvelen van haar baan als welzijnswerker, legde de Rotterdamse – die tevens als taxichauffeur busjes met schoolkinderen rijdt – zich toe op SamSam. Om de materie goed in de vingers te krijgen, regelde ze voordat deze vraagbaak voor begravenissen en crematies echt van start ging naar eigen zeggen honderd uitvaarten.

Een grote ergernis van Moeijes is dat gemeenten bij een overlijden standaard antwoorden dat als er kinderen zijn, zij niks doen. Dat is veel te kort door de bocht. „In de Wet op de lijkbezorging staat dat als er géén opdrachtgever wordt gevonden in de kring van de nabestaanden, de burgemeester van de plaats waar het overleden lichaam zich bevindt de opdrachtgever wordt van de uitvaart.”

Wat ook niet helpt, is dat regels rond gemeentelijke uitvaarten per stad anders worden toegepast. „In Schiedam bijvoorbeeld mag er niemand bij een gemeente-uitvaart zijn en in Rotterdam mag dat wel.”

Er is in haar ogen sowieso weinig concrete hulp vanuit de lokale overheid. „Als het financieel moeilijk ligt, zeggen ze dat je op de gemeentesite een formulier bijzondere bijstand in kunt vullen om een tege-

moetkoming in de uitvaartkosten aan te vragen. Nog even los ervan dat je dan nog niet weet of je die krijgt en de bijzondere bijstand almaar stringenter wordt toegepast: het is

een zeer ingewikkeld formulier, zeker als je de taal niet zo machtig bent.”

Een uitvaartverzekering is overigens lang niet altijd zaligmakend. Zeventig procent van de Nederlanders heeft zo'n verzekering, maar

80 procent daarvan is onderverzekerd, wat al heel snel tot extra kosten zal leiden.

Er is volgens het duo veel onwetendheid over wat er allemaal mogelijk is. „Een uitvaartondernemer is niet verplicht, je mag best veel

zelf organiseren. Dat scheelt al heel veel geld. Punt is alleen dat veel mensen al aan een uitvaartondernemer vastzitten zonder dat ze er echt bijilstaan. Als een medewerker van het verpleeghuis of ziekenhuis een naaste kort na iemands

◀ Om mensen die in armoede leven te behoeden voor verdere financiële ellende als een dierbare komt te overlijden, kunnen Sherita Thakoerdat (rechts) en Ardy Moeijes hen ondersteunen.

FOTO FRANK DE ROO

overlijden aanbiedt een uitvaartondernemer te bellen, zit je al in de val. Dan ben je al opdrachtgever van een uitvaart. Zeg alsjeblieft: Ik moet er even over nadenken.”

De grote uitvaartorganisatie Dela speelt al in op schaars gevulde portemonnees en biedt ‘ingetogen uitvaarten’. „Als je daar expliciet naar vraagt, kan iemand gecremeerd worden zonder uitvaartverzorger en in het bijzijn van niet meer dan vijftien personen voor 2000 euro. Er is veel vraag naar ingetogen afscheid, trouwens ook van mensen die het makkelijk kunnen betalen.”

“**Uitvaartondernemer is niet verplicht, je mag best veel zelf organiseren**

– Sherita Thakoerdat en Ardy Moeijes

Gemiddeld kost een crematie in dit land tussen de 3000 en 4000 euro, aldus de twee vrouwen. Een begravenis zit tussen de 4000 en 8000 euro. Moeijes: „Meestal komen we met een familie met heel weinig geld uit bij een crematie. In Amersfoort kan dat voor 800 euro, maar zal de familie wel al thuis of in het verpleeghuis afscheid moeten nemen.”

Jaarlijks roepen zo'n honderd mensen de hulp in van SamSam. Twee vrijwilligers komen vervolgens langs om alles goed door te nemen en families op valkuilen te wijzen.

In de regio Rotterdam-Rijnmond zijn twaalf uitvaartcoaches actief, maar binnenkort werkt er ook een vanuit Amsterdam.

5 GOUDEN REGELS

Pas op met tekenen!

Als een dierbare overlijdt, komt er van alles op je af. Er moet veel geregeld worden en het lijkt of alles in vlot tempo beslist en gedaan moet worden. Maar SamSam adviseert de eerste uren helemaal niets te doen en rustig de situatie te bekijken met hulp van vijf 'gouden regels'.

1. Teken nergens voor. Niet onder papieren van de uitvaartondernemer, de bank of het verpleeghuis. Als een nabestaande of mantelzorgers namelijk een krabbel zet, zijn ze hoofdelijk aansprakelijk. Dat betekent dat alle kosten door deze persoon betaald moeten worden of dat ineens de schuld van de dode op jouw naam staat.
2. Regel niets voor de overledene. Het is van groot belang dat eerst duidelijk wordt hoe het precies zit met de erfenis.
3. Betaal geen rekeningen of huur van de overledene. Als je bijvoorbeeld de huur betaalt, heb je volgens de wet de erfenis aanvaard en kan die niet meer worden verworpen of beneficiair aanvaard.
4. Haal geen spullen uit het huis van de overledene. Nee, ook niet die oude foto of dat ene boek, want dan aanvaard je de erfenis en erf je misschien een schuld. Bovendien kun je door andere nabestaanden beschuldigd worden van diefstal.
5. Weet je niet wat de financiële situatie is van de overledene regel dan echt alleen de uitvaart.